

Förslag till ny förordning om Eurojust

Justitiedepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2026) 570

Celexnummer 52026PC0570

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the European Union Agency for Criminal Justice Cooperation (Eurojust) and repealing Regulation (EU) 2018/1727

Sammanfattning

Den 24 juni 2026 presenterade kommissionen ett förslag till ny Eurojust-förordning som en del av ett paket på brottsbekämpningens område. Syftet med förslaget är att svara på de allt större utmaningar som kommer av allvarlig och organiserad gränsöverskridande brottslighet i EU. Det är viktigt att säkerställa att Eurojust kan användas på bästa möjliga sätt och att hinder mot dess effektivitet undanröjs.

Målet med det nya förslaget är att förbättra Eurojusts interna funktion, styrning och operativa prestation, samtidigt som dess samarbete med EU-partners och tredje länder ska stärkas. Utöver det syftar förslaget till att utvidga Eurojusts mandat till att omfatta framväxande brottsområden som cyberattacker, könsrelaterat våld och överträdelser av EU:s restriktiva åtgärder samt att förstärka dess analytiska och proaktiva kapacitet. I förslaget införs en *Management Board* med ansvar för förvaltningen av Eurojust, inklusive budgeten, och strategisk vägledning för verksamheten.

Regeringen välkomnar förslaget till ny Eurojustförordning som ett sätt att utveckla Eurojusts viktiga roll i att bemöta hotet från en brottslighet som blir alltmer allvarlig, gränsöverskridande och komplex.

Eurojusts huvudsakliga uppgift att stödja och stärka samordningen och samarbetet mellan nationella myndigheter i utredningen och lagföringen av allvarlig brottslighet med gränsöverskridande inslag ska värnas. Det bör säkerställas att Eurojust kan uppfylla sin roll på det bästa och mest effektiva sättet. Möjligheter att ytterligare förstärka och utveckla kärnverksamheten bör undersökas.

Styrningen av Eurojust bör ordnas på ett sådant sätt att den operativa verksamheten får det utrymme som krävs och att de operativa behoven i medlemsstaterna styr inriktningen på verksamheten. Bestämmelser om dataskydd som påverkar Eurojusts verksamhet bör vara anpassade efter den operativa verksamheten. Arbetet med att stärka samarbetet med tredjeländer bör uppmuntras.

Slutligen är det för regeringen viktigt att säkerställa att Eurojust tilldelas nödvändiga resurser för att kunna fortsätta att utöva sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt och för att kunna fortsätta att utveckla och förstärka sitt arbete.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

EU:s byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) etablerades 2002 efter initiativ från bl.a. Sverige och regleras i Eurojustförordningen¹ som tillämpas sedan den 12 december 2019. Eurojusts uppgift är att stödja och stärka samordning och samarbete mellan nationella myndigheter som har till uppgift att utreda och lagföra allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater eller som kräver lagföring på gemensamma grunder, på grundval av operationer som genomförs och information som lämnas av myndigheterna i medlemsstaterna och av Europol.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF.

I kommissionens strategi för inre säkerhet, ProtectEU², aviserades ett lagstiftningsförslag om att stärka Eurojust under 2026. Vidare angavs att Eurojusts mandat kommer att utvärderas och stärkas för att effektivisera det rättsliga samarbetet samt förbättra komplementariteten och samarbetet med Europol. Enligt kommissionen inbegriper det att öka Eurojusts effektivitet och dess förmåga att tillhandahålla proaktivt stöd och analyser till medlemsstaternas rättsliga myndigheter. Kommissionen strävar efter att ytterligare förbättra effektiviteten vid och komplementariteten mellan EU:s byråer och organ för inre säkerhet och göra samarbetet mellan dem mer friktionsfritt.

Den 2 juli 2025 publicerades en utvärdering av Eurojust beställd av kommissionen i enlighet med artikel 69.1 i Eurojustförordningen.

Den 24 juni 2026 presenterade kommissionen ett förslag till ny Eurojustförordning. Samtidigt presenterades, som en del av ett paket med åtgärder för att stärka EU:s brottsbekämpning, förslag på en revidering av direktivet om en europeisk utredningsorder, en ny Europolförordning samt ändringar av dataskyddsförordningen för EU:s institutioner, organ och byråer.

Nu aktuellt förslag (och förslaget om en ny Europolförordning) är också en del av en översyn av EU:s ramverk för bedrägeribekämpning som kommissionen lanserade den 16 juli 2025. Reviderade förordningar för Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) väntas presenteras i slutet på 2026.

1.2 Förslagets innehåll

Syftet med förslaget är enligt kommissionen att svara på de allt större utmaningar som kommer av allvarlig och organiserad gränsöverskridande brottslighet i EU. Det är viktigt att säkerställa att Eurojust kan användas på bästa möjliga sätt och att hinder mot dess effektivitet undanröjs.

Målet med det nya förslaget är att förbättra Eurojusts interna funktion, styrning och operativa prestation, samtidigt som dess samarbete med EU-partners och tredje länder ska stärkas. Utöver det syftar förslaget till att utvidga Eurojusts mandat till att omfatta framväxande brottsområden som cyberattacker,

² KOM(2025) 148 – Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén om ProtectEU: Europeisk strategi för inre säkerhet.

könsrelaterat våld och överträdelser av EU:s restriktiva åtgärder samt att förstärka dess analytiska och proaktiva kapacitet.

Nedan redogörs för de huvudsakliga delarna av förslaget.

1.2.1 Eurojusts struktur och organisation

I den nuvarande strukturen består Eurojust av nationella medlemmar, kollegiet, styrelsen och den administrativa direktören. I förslaget delas denna struktur upp i en styrande struktur och en operativ struktur. Den styrande strukturen föreslås bestå av en ny *Management Board*, styrelsen (*Executive Board*) och den administrativa direktören. Den operativa strukturen föreslås bestå av de nationella medlemmarna och kollegiet. Tanken är att kollegiet genom detta ska kunna fokusera på det operativa arbetet och inte behöva hantera administrationen av Eurojust.

Enligt förslaget ska *Management Board* fatta beslut om förvaltningen av Eurojust, inklusive budgeten, och ge strategisk vägledning för verksamheten. Den föreslås bestå av en representant för varje medlemsstat och en representant för kommissionen. Den ska som utgångspunkt fatta beslut genom enkel majoritet, men vissa större beslut ska kräva kvalificerad majoritet. *Executive board* ska bistå arbetet i *Management Board*, t.ex. genom att ta fram underlag till beslut, men den ska även fatta vissa egna beslut. Den administrativa direktören ska leda Eurojust och vara ansvarig gentemot *Management Board*. Som tidigare ska varje medlemsstat ha en nationell medlem vid Eurojust, vilka utgör kollegiet, med stöd av en nationell desk. Den nationella medlemmen ska vara en aktiv medlem av åklagar- eller domstolsväsendet. De nationella medlemmarnas befogenheter föreslås harmoniseras och utvidgas. Kollegiets roll föreslås begränsas till operativa frågor och arbetet med ärenden.

1.2.2 Eurojusts uppgifter

Det föreslås att ytterligare brottstyper läggs till i förteckningen över typer av brott som omfattas av Eurojusts behörighet, nämligen överträdelser av EU:s restriktiva åtgärder, cyberattacker och könsrelaterat våld. Eurojusts möjlighet att ta egna initiativ föreslås utvecklas genom en egen bestämmelse om att Eurojust proaktivt kan uppmärksamma nationella myndigheter om behov av rättslig uppföljning och samordning. Vidare innehåller förslaget regleringar i syfte att klargöra Eurojusts befogenhet kopplat till vissa specifika delar som e-bevisning,

återvinning av tillgångar och brottsoffers rättigheter. Eurojust föreslås också kunna etablera så kallade *Eurojust Centres of Expertise in criminal matters (ECE)* för att ge strategiskt, analytiskt och operativt stöd till de nationella deskarna på ett visst område.

1.2.3 Samarbete med andra aktörer, inkl. tredje land

Det föreslås att samarbetet med Europol klargörs genom en tydligare skyldighet till informationsdelning. Det ska säkerställas att Eurojust i rätt tid kan följa upp Europol's operativa verksamhet när det krävs samordning på rättslig nivå. Samarbetsavtalet med Europol föreslås utvärderas med regelbundenhet. Vidare föreslås att systemet med träff/icke-träff för informationsutbyte mellan Eurojust och Europol förbättras och görs automatiserat för att snabbare identifiera kopplingar. Det föreslås också att det införs ett rättsligt stöd för att etablera *Joint operational platforms*. Eurojusts samarbete med och stöd till Eppo klargörs också.

Det föreslås vidare att Eurojusts samarbete med tredje länder görs mera flexibelt genom olika samarbetsformer, t.ex. att kontaktpunkter från tredje länder placeras vid Eurojust. De sambandsåklagare från tredje länder som finns placerade vid Eurojust ska också kunna involveras i strategiska och operativa diskussioner i större utsträckning än vad som är fallet idag.

Reglerna om överföring av information till tredje länder klargörs och anpassas till dataskyddsdirektivet för brottsbekämpning (2016/860).

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Eurojustförordningen är direkt tillämplig i Sverige. De svenska regler som rör Eurojust är ytterst begränsade och enbart av kompletterande natur för att möjliggöra förordningens tillämpning i Sverige. Följande två exempel kan nämnas. Enligt 9 § förordning (2015:743) med instruktion för Åklagarmyndigheten ansvarar Åklagarmyndigheten för den svenska åklagarverksamheten vid Eurojust. Bestämmelser som rör utlämnande av personuppgifter från svenska åklagare till Eurojust regleras i 2 kap. 5 § första stycket 1 lagen (2018:1697) om åklagarväsendets behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område. Behov av ändringar i dessa bestämmelser eller nya kompletterande bestämmelser förväntas inte, men kan inte uteslutas. De torde i sådant fall röra sig om ändringar av begränsad omfattning.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Enligt kommissionen kommer den nya Eurojustförordningen kräva en ökning av EU:s bidrag till Eurojust om ungefär 119 miljoner euro för tidsperioden 2028–2034, vilket skulle innebära ett totalt bidrag om 625 miljoner euro under perioden. Ökningen motiveras enligt kommissionen av Eurojusts utvidgade mandat, inklusive proaktiv ärendehantering, utökad analytisk kapacitet och ett starkare samarbete med EU- och internationella partners. Ökningen skulle finansiera ytterligare personal och uppdateringar i IT-infrastrukturen. Enligt kommissionen tillförsäkrar förslaget ekonomisk hållbarhet och ligger i linje med EU:s prioriteringar om säkerhet, digitalisering och rättsligt samarbete. En del av Eurojusts nuvarande finansiering sker genom projekt och medlen från dessa projekt skulle flyttas över till den ordinarie budgeten. Förslaget till ny Eurojustförordning är avsett att effektivisera Eurojusts verksamhet samtidigt som Eurojusts uppgifter utvidgas.

Förslaget förväntas inte ha några budgetära konsekvenser för den nationella budgeten men i den utsträckning som förslaget påverkar utgifterna i EU:s budget kan det även få konsekvenser för Sveriges EU-avgift.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Brottsligheten blir alltmer allvarlig, gränsöverskridande och komplex. Eurojust har en viktig roll i att bemöta det hotet tillsammans med nationella myndigheter och andra EU-byråer och EU-organ. Regeringen välkomnar förslaget till ny Eurojustförordning som ett sätt att utveckla denna roll.

Eurojusts huvudsakliga uppgift att stödja och stärka samordningen och samarbetet mellan nationella myndigheter i utredningen och lagföringen av allvarlig brottslighet med gränsöverskridande inslag ska värnas. Det bör säkerställas att Eurojust kan uppfylla sin roll på det bästa och mest effektiva sättet. Möjligheter att ytterligare förstärka och utveckla kärnverksamheten bör undersökas.

Styrningen av Eurojust bör ordnas på ett sådant sätt att den operativa verksamheten får det utrymme som krävs och att de operativa behoven i medlemsstaterna styr inriktningen på verksamheten. Bestämmelser om

dataskydd som påverkar Eurojusts verksamhet bör vara anpassade efter den operativa verksamheten. Arbetet med att förstärka samarbetet med tredjeländer bör uppmuntras.

Det är viktigt att säkerställa att Eurojust tilldelas nödvändiga resurser för att kunna fortsätta att utöva sina uppgifter på ett tillfredställande sätt och för att kunna fortsätta att utveckla och förstärka sitt arbete.

Regeringen har en budgetrestriktiv hållning och anser att eventuella utgiftsökningar i EU:s budget ska finansieras genom omprioriteringar inom befintliga ramar. Regeringen ser positivt på satsningar för att bekämpa kriminalitet men de behöver motsvaras av neddragningar inom andra områden. Den fleråriga budgetramen för perioden 2028–2034 har ännu inte fastställts och behandlingen av förslaget bör därför inte föregripa de pågående förhandlingarna om nästa fleråriga budgetram. Regeringens ståndpunkter avseende övergripande principer för den fleråriga budgetramen och dess storlek behandlas i fakta-PM 2025/26:FPM3.

Kostnader som förslagen kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95FiU5, rskr. 1994/95:67).

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Många medlemsstater har bekräftat Eurojusts viktiga roll i att stödja nationella myndigheter i kampen mot allvarlig gränsöverskridande brottslighet och betonat vikten av att Eurojust kan fortsätta sin kärnverksamhet. I frågan om styrningen av Eurojust har en del medlemsstater uttalat skepsis gentemot förslaget om en *Management Board*.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkt är inte ännu känd.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats. Synpunkter från berörda myndigheter, bland annat Åklagarmyndigheten, har begärts in i annan ordning.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 85 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Förslaget ska antas genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet enligt artikel 294 i FEUF. Europaparlamentet är medbeslutande. Rådet antar sin ståndpunkt med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen anför att Eurojusts funktioner (koordinering, underlättande av samarbete och operativt stöd) är gränsöverskridande till sin natur och inte kan genomföras effektivt endast i medlemsstaterna. Omfattningen av och komplexiteten i gränsöverskridande utredningar gör att koordinering på EU-nivå är nödvändigt för nationella myndigheter, vilket innebär att åtgärder på EU-nivå behövs och att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Regeringen delar denna bedömning.

Enligt kommissionen är förslaget även förenligt med proportionalitetsprincipen genom att det är riktat och fokuserat på strukturella och operativa förbättringar utan att påverka Eurojusts stödande och samordnande roll. Åtgärderna adresserar identifierade problem på det mest omfattande och kostnadseffektiva sättet. I fråga om proportionalitetsprincipen har regeringen inga invändningar mot kommissionens bedömning.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ett första möte i rådsarbetsgruppen hölls den 23 juli 2026 då kommissionen presenterade förslaget, Eurojust lämnade observationer och medlemsstaterna fick möjlighet att uttrycka preliminära ståndpunkter. Arbetet fortsätter under hösten med start i september. En diskussion med fokus på styrningen av Eurojust planeras till RIF-rådets möte i oktober. Med hänsyn till förslagets omfattning har det irländska ordförandeskapet inte som målsättning att rådet ska besluta om allmän riktlinje under sitt ordförandeskap.

4.2 Fackuttryck och termer

-